

Міністерство освіти і науки України

Національний університет  
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,  
управління та права  
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
**ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА**  
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА



## **ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО**

Матеріали X Міжнародної  
науково-практичної конференції

13 травня 2026 р.

Полтава  
2026

рішень. У зв'язку з цим розвиток цифрових механізмів державної підтримки ветеранів має здійснюватися з урахуванням європейських стандартів у сфері кібербезпеки, захисту персональних даних та дотримання принципу людиноцентричності.

### Література

1. Decision (EU) 2022/2481 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 establishing the Digital Decade Policy Programme 2030 (Text with EEA relevance). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj> (Last Accessed: 05.05.2026).
2. Ethics Guidelines for Trustworthy AI. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/ethics-guidelines-trustworthy-ai> (Last Accessed: 05.05.2026).
3. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation) (Text with EEA relevance). (Last Accessed: 05.05.2026).
4. Sani A. I., Olajide A. O., Ogunsanya V. A. et al. *Cybersecurity Challenges in Digitizing Government Administration*. *Proceedings of the International Academy of Sciences*. RPC Publishers. 2(1). 2025. URL: [https://www.researchgate.net/publication/388278297\\_Cybersecurity\\_Challenges\\_in\\_Digitizing\\_Government\\_Administration](https://www.researchgate.net/publication/388278297_Cybersecurity_Challenges_in_Digitizing_Government_Administration) (Last Accessed: 05.05.2026).
5. Van Dijk J. *The Digital Divide*. Cambridge : Polity, 2020. 208 p.
6. Ветеран PRO – єдина цифрова платформа для ветеранів, ветеранок та їхніх родин. URL: <https://bukoda.gov.ua/news/veteran-pro-iedyna-tsyfrova-platforma-dlia-veteraniv-veteranok-ta-ikhnikh-rodyn> (Дата звернення: 05.05.2026).
7. Ветеран PRO: нові цифрові сервіси для ветеранів і ветеранок. URL: <https://mva.gov.ua/presenter/category/86-novini/veteran-pro-novi-tsifrovi-servisi-dlya-veteraniv-y-veteranok> (дата звернення: 05.05.2026).
8. Ветеран PRO: які можливості доступні у Дії для ветеранів і ветеранок. URL: <https://mva.gov.ua/presenter/category/86-novini/veteran-pro-yaki-mozhlivosti-dostupni-u-dii-dlya-veteraniv-i-veteranok> (Дата звернення: 05.05.2026).
9. е-Посвідчення ветерана в Дії: отримуйте швидкий доступ після підтвердження в реєстрі. URL: <https://diia.gov.ua/news/e-posvidchennia-veterana-v-dii-otrymuite-shvydkyi-dostup-pislia-pidverdzhennia-v-reiestri> (Дата звернення: 05.05.2026).

УДК 338.2:364(477)

*Омельченко Ігор Андрійович,*

*здобувач третього рівня вищої освіти*

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

## ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ РЕІНТЕГРАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Реінтеграція ветеранів та їхніх родин є стратегічним напрямом державної політики України, що потребує нових інструментів адаптації з урахуванням сучасних екзистенційних та соціально-економічних викликів. Згідно з офіційними даними Кабінету Міністрів України станом на квітень 2026 року чисельність ветеранів у державі перевищила 1,8 млн. осіб [6] та за даними Міністерства у справах ветеранів України у повоєнний період може сягнути 5-6 млн. осіб з урахуванням членів їхніх родин, що відповідатиме 15-20% прогнозованої чисельності населення України [4]. За таких умов ефективна економічна реінтеграція ветеранів являється важливою передумовою повоєнного економічного відновлення України та зміцнення її обороноздатності.

Проблематиці правових засад державної політики соціального захисту учасників бойових дій присвячені праці Є. Гордієнко, К. Спицької, Р. Шевченко та ін. Питання їхньої реінтеграції активно досліджуються такими науковцями як Н. Азьмук, С. Єгоричева, С. Онищенко та ін. Водночас, з урахуванням зростання викликів у зазначеній сфері, інституційно-правове забезпечення економічної реінтеграції ветеранів війни в Україні потребує подальшого ґрунтовного аналізу.

Сучасна архітектура нормативно-правового забезпечення ветеранської політики класифікується за рівнем юридичної сили на закони та підзаконні акти (зокрема укази Президента України, постанови КМУ та інші нормативні документи) [3]. Відповідно, нормативно-правове забезпечення економічної реінтеграції на сьогоднішній день представлено такими нормативно-правовими актами як Конституція України, Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу», Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб», Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», Закон України «Про зайнятість населення» (ст. 30), Закон України «Про ветеранське підприємство», Положення про Міністерство у справах ветеранів України, Постанова КМУ «Про Єдиний державний реєстр ветеранів війни», Постанова КМУ «Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій».

Є. Гордієнко наголошує, що інституційно-правовий механізм соціального захисту учасників бойових дій динамічно розвивається, але потребує вдосконалення. Прийняті закони, підзаконні акти та державні програми лише фрагментарно покращують систему. Нормативно-правовій базі бракує цілісності, послідовності, систематизації та оперативності реагування на сучасні виклики. Необхідно оптимізувати міжвідомчу координацію для усунення дублювання функцій та розпорошення коштів, зміцнити партнерство з громадськістю та забезпечити галузь фахівцями [2, с. 96-97].

Варто також зазначити, що аналіз сучасного стану правового забезпечення соціального захисту учасників бойових дій в Україні засвідчує наявність системних недоліків чинного законодавства, які обмежують можливості повноцінної реалізації гарантованих державою прав. До таких недоліків належать фрагментарність нормативно-правового регулювання, недостатня узгодженість окремих правових норм, а також невідповідність між обсягом задекларованих соціальних гарантій і реальними фінансовими можливостями їх забезпечення. Недостатня обґрунтованість бюджетного планування та відсутність дієвих механізмів фінансування цієї сфери зумовлюють ризик формального характеру окремих соціальних гарантій, затримок у їх реалізації або неповного виконання державних зобов'язань. Це негативно впливає на рівень соціальної захищеності учасників бойових дій, посилює правову невизначеність і знижує довіру до органів державної влади як суб'єктів, відповідальних за належне виконання соціальних функцій держави [3].

Для подолання наявних викликів уряд розпочав системну трансформацію ветеранської політики. Зокрема, Кабінетом міністрів України було затверджено ключові стратегії у сфері ветеранської політики: «Стратегія ветеранської політики на період до 2030 року» та «Стратегія переходу з військової служби до цивільного життя на період до 2033 року» [5]. Логічним продовженням затверджених стратегій стало розроблення конкретних законодавчих ініціатив. Зокрема, у зареєстрованому 25 серпня 2025 року проєкті Закону України «Про основні засади державної ветеранської політики щодо ветеранів/ветеранок, які брали участь у відсічі збройної агресії російської федерації проти України» запропоновано чіткі визначення понять «ветеран/ветеранка», «інтеграція (реінтеграція) у цивільне життя». Проєкт визначає

основні правові, економічні, соціальні та організаційні засади державної ветеранської політики, встановлює єдину систему підтримки та державні механізми реалізації програм реінтеграції, що сприятимуть відновленню соціальних, житлових і економічних прав ветеранів [1].

Отже, попри розгалуженість нормативно-правової бази, вона залишається фрагментарною та недостатньо адаптованою до сучасних викликів і бюджетних реалій. Необхідним є перехід від застарілих моделей до стратегії економічної реінтеграції. Якісне нормативно-правове забезпечення має стати фундаментом, що в майбутньому дасть змогу включити ветеранів до продуктивної економічної діяльності та забезпечити довгострокову стійкість національної економіки. Адаптація в умовах наявного різкого демографічного скорочення саме ветерани можуть сформувати вагомий сегмент людського капіталу та виступити драйвером сталого економічного зростання.

### Література

1. Про основні засади державної ветеранської політики щодо ветеранів/ветеранок, які брали участь у відсічі збройній агресії Російської Федерації проти України : проект Закону України № 13696. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/57192> (дата звернення: 02.05.2026).
2. Гордієнко Є. П. Механізми реалізації державної політики соціального захисту учасників бойових дій в Україні: дис. ... д-ра філософії в галузі держ. упр.: 281. Харків, 2021. 296 с.
3. Спицька К. Правові засади соціального захисту учасників бойових дій в Україні. Юридичний вісник. 2022. № 2. С. 171–181. DOI: <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i2.2336> (дата звернення: 02.05.2026).
4. Сценарії та економічні наслідки економічної політики: аналітичний звіт. Український інститут майбутнього. URL: <https://drive.google.com/file/d/10LNau6OviXkKH2LKw72fhCwvIZFeBNGL/view> (дата звернення: 02.05.2026).
5. Нормативно-правові акти ветеранської політики. РеСтарт – платформа відновлення людського капіталу. URL: <https://restartukraine.com.ua/news/normativno-pravovi-akty-veteranskoyi-polityky-dopovnyuyetsya> (дата звернення: 02.05.2026).
6. Патріот Донбасу. *Патріот Донбасу*. URL: <https://donpatriot.news/premyerka-ozvuchyla-kilkist-veteraniv-v-ukrayini> (дата звернення: 02.05.2026).

УДК 336.1:364.4-057.36:331.5(477)

*Глушко Аліна Дмитрівна,*

*кандидат економічних наук, доцент*

*Божинська Катерина Леонідівна, студентка*

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

## ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

В умовах повномасштабної війни в Україні значно зросла кількість ветеранів, які потребують не лише соціальної, а й економічної підтримки. Після повернення до цивільного життя важливим завданням держави стає створення умов для працевлаштування ветеранів, підтримки їх підприємницької діяльності та забезпечення фінансової стабільності. Фінансово-економічна підтримка ветеранів охоплює широкий комплекс інструментів, що включає державні виплати, пільги, компенсації, грантові